

Sygn. akt II KK 36/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Zabłocki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Przemysław Kalinowski

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie B. D.

skazanej z art. 65 § 1 i 4 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 i 4 k.k.s. w zw. z art. 18 § 1 pkt 1

w zw. z art. 7 § 2 k.k.s.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 30 marca 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

na podstawie art. 521 § 1 k.p.k., na korzyść skazanej,

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W.

z dnia 12 września 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.**

UZASADNIENIE

Urząd Celny I w W., po zakończeniu dochodzenia w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą [...], skierował do Sądu Rejonowego w W. wniosek o udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności przez B. D., której przedstawiono zarzut, że „w dniu 15 marca 2014 r. na terenie targowiska przy ul.

W. w W. przechowywała towar akcyzowy pochodzenia niewspólnotowego, w postaci 42 paczek (840) sztuk papierosów różnych marek, nieoznaczonych polskimi znakami akcyzy, stanowiący przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63 § 2 i 7 k.k.s. w zb. z art. 86 § 1 i 4 k.k.s. w zb. z art. 54 § 1 i 3 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. gdzie należny podatek akcyzowy wynosi 643,00 zł a należne cło wynosi 27,00 zł (VAT 165,00), tj. wykroczenia skarbowego z art. 65 § 1 i 4 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 i 4 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem nakazowym z dnia 12 września 2014 r, sygn. akt ... 769/14, ustalając, że wina sprawcy i okoliczności popełnienia wykroczenia skarbowego nie budzą wątpliwości, uznał B. D. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu, który stanowi wykroczenie skarbowe z art. 65 § 1 i 4 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 i 4 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. i za to na podstawie art. 65 § 1 i 4 k.k.s., w zb. z art. 91 § 1 i 4 k.k.s. w zw. z art. 18 § 1 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. wymierzył jej grzywnę w wysokości 800 zł.

Wobec niezaskarżenia przez żadną ze stron wyrok ten uprawomocnił się dnia 7 listopada 2014 r.

Od powyższego wyroku nakazowego kasację wniósł Prokurator Generalny, zarzucając mu obrazę prawa procesowego o charakterze bezwzględnej przesłanki uchylenia orzeczenia - z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, polegającej na wydaniu wyroku skazującego pomimo braku aktu oskarżenia lub jego surogatu, w sytuacji złożenia przez organ finansowy jedynie wniosku o udzielenie zezwolenia B. D. na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, gdy Sąd uznając, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia rzeczonoego wniosku, zobligowany był do niezwłocznego zwrotu sprawy finansowemu organowi postępowania przygotowawczego w trybie art. 148 § 6 k.k.s.

W konkluzji kasacji, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., co spowodowało wydanie wyroku na posiedzeniu bez udziału stron i uchylenie

zaskarżonego orzeczenia oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

Z akt sprawy wynika, że w toku postępowania przygotowawczego B. D. przyznała się do dokonania zarzucanego jej czynu i pouczona o treści art. 142 § 2 k.k.s. złożyła wniosek o zezwolenie na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności (k. 10 - 11). Jednocześnie, w dniu 28 marca 2014 roku, wpłaciła na konto sum depozytowych Izby Celnej w W. ustaloną z finansowym organem postępowania przygotowawczego kwotę 840,00 złotych (700 zł tytułem kary grzywny i 140 zł jako zryczałtowaną równowartość kosztów postępowania), wypełniając tym samym tzw. pozytywne warunki do udzielenia przez sąd zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, o których mowa w art. 17 § 1 k.k.s. (które jednak powinno być poprzedzone niezbędną korektą wniosku co do omyłkowo wpisanej wysokości grzywny w kwocie 800 zł).

Równocześnie w sprawie nie zachodziły wymienione w § 2 przywołanego przepisu przesłanki negatywne, powodujące niedopuszczalność udzielenia zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, bowiem czyny zarzucone, a w konsekwencji przypisane, obwinionej nie stanowią przestępstw skarbowych (pkt 1 i 2), a nie zgłoszono również interwencji co do przedmiotu podlegającego przepadkowi (pkt 3).

Co prawda, samo spełnienie przez sprawcę obowiązków, o których mowa w art. 143 § 1-3 k.k.s. (i ewentualnie 146 § 1 i 2 k.k.s.). nie przesądza udzielenia przez sąd zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności. O braku podstaw do jego udzielenia mogą bowiem przesądzić zarówno wątpliwości co do winy sprawcy i okoliczności czynu (art. 17 § 1 k.k.s.), jak i powzięcie przez Sąd przekonania, że zaproponowane przez organ finansowy postępowania przygotowawczego we wniosku rozstrzygnięcie, uzgodnione ze sprawcą, nie stanowi wystarczającej reakcji na przestępstwo lub wykroczenie skarbowe. Jednakże treść wydanego orzeczenia nakazuje przyjąć, że Sąd Rejonowy takich wątpliwości nie powziął, bowiem ich brak warunkuje także możliwość wydania wyroku nakazowego (art. 500 § 3 k.p.k.). Brak uzasadnienia rozstrzygnięcia (dopuszczalny przepisami prawa – zob. art. 504 § 2 k.p.k.) nie pozwala na

jednoznaczne określenie przyczyn, jakie legły u podstaw nieuwzględnienia wniosku Urzędu Celnego I w W.

Niezależnie jednak od powodów powzięcia przekonania o braku podstaw do uwzględnienia wniosku, sąd uznając, iż podstaw takich nie ma, zgodnie z dyspozycją art. 148 § 6 k.k.s., winien niezwłocznie sprawę zwrócić finansowemu organowi postępowania przygotowawczego, a więc w realiach niniejszej sprawy- Urzędowi Celnemu I w W. (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 stycznia 2008 roku, sygn. P 35/06 i uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2011 roku, sygn. V KK 59/11, OSNKW 2011, z. 8, poz. 73).

Kwestionowany wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w W. o sygn. ... 769/14, będący wszak orzeczeniem innym niż o udzieleniu zgody na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, zapadł zatem w sytuacji braku aktu oskarżenia, a więc z rażąco obrazą przepisów postępowania o randze bezwzględnej przesłanki odwoławczej, wskazanych w zarzucie wniesionej kasacji.

Nie można przyjąć, że wniosek o zezwolenie na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, złożony w trybie art. 148 k.k.s., jest jednocześnie aktem oskarżenia albo akt ten zastępuje. Ustawodawca dał temu wyraz w art. 148 § 6 k.k.s., nie zezwalając sądowi na rozpoznanie sprawy na podstawie takiego wniosku, lecz nakazując, w przypadku jego nieuwzględnienia, niezwłoczny zwrot sprawy organowi wnoszącemu go. Dopiero skutkiem takiego zwrotu, może być wniesienie aktu oskarżenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r. sygn. II KK 174/13, LEX Nr 1461255). Autor kasacji słusznie wskazuje, za glosatorem powyższego orzeczenia (D. Krakowiak, glosa opublikowana w systemie LEX), że wniosek o udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, złożony w trybie art. 145 k.k.s., wprawdzie należy do tzw. skarg procesowych, ale nie zastępuje aktu oskarżenia. Wniosek taki jest bowiem oświadczeniem woli finansowego organu postępowania przygotowawczego, ale jedynie co do rozpoznania sprawy przez sąd wyłącznie w określony w tym wniosku sposób. Zatem skutkiem jego złożenia jest wszczęcie postępowania jurysdykcyjnego oraz konieczność ustosunkowania się sądu do treści wniosku – w granicach w nim postulowanych. Jeśli sąd nie znajduje podstaw do uwzględnienia żądania w nim zawartego – zobligowany jest postąpić w sposób określony w art.

148 § 6 k.k.s. Nie można przy tym zapominać o tym, że prawomocny wyrok skazujący, także wydany w postępowaniu nakazowym, podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Karnego, natomiast prawomocne orzeczenie o zezwoleniu na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności wpisowi takiemu nie podlega (art. 18 § 2 k.k.s.), osoba wobec której udzielono takiego zezwolenia nie zyskuje statusu osoby skazanej, zaś uiszczenie określonej kwoty tytułem kary grzywny nie stanowi przesłanki do ewentualnego przyjęcia tzw. recydywy skarbowej. Uwarunkowania powyższe w pełni uzasadniają wskazany w petitum skargi kierunek kasacji.

W powyższej sytuacji kasacja okazała się zasadna, co spowodowało uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.